

Sygn. akt III AUa 398/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Horbulewicz
Sędziowie:	SSA Bożena Grubba SSO del. Maria Ołtarzewska (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Angelika Judka

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2016 r. w Gdańsku

sprawy L. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji L. S. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 listopada 2014 r., sygn. akt IV U 449/14

oddala apelację.

SSA Bożena Grubba SSA Grażyna Horbulewicz SSO del. Maria Ołtarzewska

Sygn. akt III AUa 398/15

UZASADNIENIE

Ubezpieczony L. S. (1), odwołał się od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału E. z dnia 16 kwietnia 2014r. znak (...), którą to decyzją przyznano ubezpieczonemu prawo do emerytury z urzędu.

W ocenie skarżącego organ rentowy winien był przyjąć do wyliczenia wskaźnika podstawy wymiaru emerytury wynagrodzenie z lat jego pracy w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego. Nadto ubezpieczony zakwestionował przyjętą przez ZUS wysokość wynagrodzenia za lata: 1977, 1985, 1987-1988, 1990.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. wniósł o oddalenie odwołania. Jednocześnie pozwany wskazywał, że skarżący, składając odwołanie od decyzji z dnia 16 kwietnia 2014r. przedłożył nowe dowody dotyczące

wysokości jego wynagrodzenia. W związku z powyższym żądanie odwołującego się zawarte w pkt 1 i pkt 2 odwołania zostały zaspokojone poprzez przyjęcie do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynagrodzeń z lat 2006-2013 z tytułu zatrudnienia w (...). Pozwany wskazał, że decyzją z dnia 30 maja 2014r. została wydana decyzja o przeliczeniu emerytury od dnia 28 lutego 2014r. tj. od daty nabycia uprawnień, wskaźnik wpw został ustalony na podstawie 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia i wyniósł 140,46%. Odnosząc się natomiast do żądania skarżącego zawartego w pkt 3 odwołania, w ocenie pozwanego nie ma ono oparcia w przepisach prawa, bowiem premie należne za IV kwartał danego roku wypłacone w roku następnym zostały zaliczone do roku, za który przysługiwały, natomiast nagrody z zysku wypłacone w latach: 1985, 1987, 1988 nie stanowiły podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i nie stanowią podstawy wymiaru emerytury. Nagrody z zysku stanowiły podstawę wymiaru składek począwszy od nagród wypłaconych za 1990r., zatem nagrody z zysku za rok 1990 wypłacone w 1991r. zostały uwzględnione w podstawie wymiaru za 1990r.

Ubezpieczony odwołał się także od decyzji pozwanego organu rentowego z dnia 30 maja 2014r. znak (...).

Zdaniem ubezpieczonego pozwany winien był do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury uwzględnić wysokość nagród z funduszu dyspozycyjnego dyrektora za rok 1987 w kwocie 5.000,00zł i za 1988r. w kwocie 18.000,00zł. Zdaniem skarżącego powyższa nagroda nie jest nagrodą z zysku. Nadto w ocenie skarżącego pozwany niezasadnie do jego dochodów nie uwzględnił kwot z tytułu prowadzenia pojazdu służbowego w latach: 1977, 1985, 1987. Ponadto ubezpieczony, wskazując, na zapisy w karcie wynagrodzeń za okres I półrocza 1978r., uważał, że w oparciu o dane z tej karty można dokonać wyliczenia jego wynagrodzenia za II półrocze 1978r., tj. przyjmując wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 4.300,00zł, dodatek funkcyjny w kwocie 1.600,00zł i wysokość deputatu 116,00zł. Suma powyższego stanowi kwotę 6.016,00zł i pomnożona przez 6 miesięcy wynosi 36.096,00zł i w tej sytuacji jego dochód za cały rok 1978r. wynosi 75.382,00zł. Zdaniem skarżącego potwierdzeniem powyższego wyliczenia jest okoliczność, że w roku 1979r. stawki wynagrodzenia miał takie same, a potwierdzeniem jego pracy jest fakt wypłaty premii z zysku za II półrocze 1978r., co nastąpiło w 1979r.

W odpowiedzi na odwołanie skarżącego od decyzji z dnia 30 maja 2014r., pozwany wniósł o jego oddalenie, podnosząc, że uchwała Nr 33 Rady Ministrów z dnia 25 marca 1983r. w sprawie klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki społecznej, która weszła w życie z dniem 01.01.1984r. nie przewiduje tego typu nagród do podstawy wymiaru emerytury jak nagrody z funduszu dyspozycyjnego dyrektora. Odnosząc się do kwestii dochodów z tytułu prowadzenia pojazdu służbowego w latach 1977, 1985, 1987, organ wskazał, że decyzją z dnia 24 lipca 2014r. przeliczono skarżącemu emeryturę od dnia 28 lutego 2014r. i podwyższono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 140,46% na 140,73%, zaliczając do wynagrodzeń z lat: 1977, 1985 i 1987 dodatki za prowadzenie pojazdu służbowego w kwotach 1.870,00zł, 507,00zł, 450,00zł.

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2014 roku Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. akt IV U 449/14 oddalił odwołanie w części dotyczącej przyjęcia wynagrodzenia za 1978r. do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury (pkt I), umorzył postępowanie w pozostałym zakresie (pkt II).

Sąd Okręgowy poczynił następujące ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne:

W pierwszej kolejności Sąd I instancji, że ubezpieczony na rozprawie w dniu 26 listopada 2014r. nie negował, że decyzją z 24 lipca 2014r. podwyższono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z 140,46% na 140,73%, zaliczając do wynagrodzeń z lat 1977, 1985 i 1987 dodatki za prowadzenie pojazdu służbowego, a odnosząc się do następnej spornej kwestii tj. nagród z funduszu dyspozycyjnego, to ubezpieczony uznał stanowisko pozwanego i w tym zakresie cofnął odwołanie.

Ostatecznie ubezpieczony zakwestionował tylko brak przyjęcia przez pozwanego wysokości jego wynagrodzenia za 1978r. obliczonej w sposób wnioskowany przez skarżącego tj. w oparciu o dane z karty wynagrodzeń za I półrocze 1978r.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż katalog środków dowodowych potwierdzających wysokość wynagrodzenia zawarty jest w § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11.10.2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. 237, poz. 1412) zgodnie, z którym środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu i uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury są zaświadczenia, legitymacja ubezpieczeniowa, lub inny dokument na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, przychodu, lub uposażenia

Zdaniem Sądu I instancji nie ulega wątpliwości, że o ile w postępowaniu przed organem rentowym, katalog dostępnych środków dowodowych został w poważnym stopniu ograniczony przepisami powyższego rozporządzenia, o tyle jednak przepisy rozporządzenia regulujące postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 grudnia 2006r. w sprawie I UK 179/06, publ. w LEX nr 342283). W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (por. wyrok SA w Gdańsku z 30.10.2013r. w sprawie III A Ua 269/13)

Zdaniem Sądu Okręgowego nie można było podzielić stanowiska skarżącego w przedmiocie sposobu wyliczenia wysokości wynagrodzenia za rok 1978 w oparciu o kartę wynagrodzeń za I półrocze roku 1978. (k. 36 a.s.) i tym samym przyjąć tak obliczoną wysokość wynagrodzenia za rok 1978 w miejsce wynagrodzenia za rok 1976 do wysokości wyliczenia wskaźnika podstawy wymiaru emerytury.

Po pierwsze, Sąd I instancji podkreślił, że z karty wynagrodzeń za I półrocze 1978r. wynika wprawdzie kwota zasadniczego wynagrodzenia wskazywana przez skarżącego w wysokości 4.300,00zł, niemniej jednak - zdaniem Sądu Okręgowego - nie można podzielić stanowiska skarżącego, że miała ona charakter stały i niezmienny. Z karty tej wynika, w ocenie Sądu I instancji, bowiem, że w pierwszym półroczu była ona zmieniona dwukrotnie tj. w miesiącach marcu i czerwcu. – w marcu wynagrodzenie zasadnicze wynosiło 3.145,00zł, a w czerwcu 3.870,00zł. W tej sytuacji nie można było bezkrytycznie przyjąć za skarżącym do obliczenia wysokości wynagrodzenia za II półrocze wnioskowanej przez skarżącego kwoty zasadniczego wynagrodzenia w wysokości 4.300,00zł., która obowiązywała przez 4 miesiące I półrocza. Po drugie wątpliwości Sądu Okręgowego budziła okoliczność, że wszystkie karty wynagrodzeń zawierają dane z 12 miesięcy danego roku za wyjątkiem karty z 1978r., która dotyczy jedynie 6 miesięcy. W tej sytuacji - w ocenie Sądu I instancji - brak jest podstaw do ustalenia wysokości wynagrodzenia osiąganego w 1978r. tylko na podstawie karty z I-go półrocza 1978r. Wynagrodzenie winno być ustalone w oparciu o dowody, które nie mogą budzić wątpliwości jak i w oparciu o dowody spójne i precyzyjne, a takiego charakteru nie ma sporna karta wynagrodzenia.

Zdaniem Sądu Okręgowego skarżący w żaden sposób nie wykazał, że składniki jego wynagrodzenia takie jak wynagrodzenie zasadnicze czy też dodatek funkcyjny były w wysokości wskazywanej przez skarżącego, a na podstawie samej karty z I półrocza nie można było tego z całą pewnością ustalić.

W tym stanie rzeczy, stosownie do art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił odwołanie skarżącego w części dotyczącej przyjęcia wynagrodzenia za rok 1978r. do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury (pkt I wyroku). W pozostałym zakresie Sąd I instancji stosownie do art. 355 k.p.c. umorzył postępowanie, albowiem żądanie odwołującego się zawarte w pkt 1 i 2 odwołania od decyzji z dnia 16 kwietnia 2014r. zostały decyzjami z dnia 30 maja 2014r. i 24 lipca 2014r. zaspokojone poprzez przyjęcie do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynagrodzeń z lat 2006-2013 z tytułu zatrudnienia w (...) i zaliczając do wynagrodzeń z lat: 1977, 1985 i 1987 dodatki za prowadzenie pojazdu służbowego w kwotach 1.870,00zł, 507,00zł, 450,00zł, natomiast w kwestii nagród z funduszu dyspozycyjnego, ubezpieczony uznał stanowisko pozwanego i w tym zakresie cofnęła odwołanie (pkt II wyroku).

Apelację od wyroku Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. akt IV U 449/14 wywiódł ubezpieczony L. S. (1) zarzucając naruszenie przepisów postępowania, poprzez pominięcie przez Sąd I instancji faktów mających wpływ na wysokość wynagrodzenia zasadniczego w I kw. 1978r. i tym samym błędne ustalenie stanu faktycznego. Ubezpieczony w wywiezionym środku odwoławczym wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Uzasadniając obrane w apelacji stanowisko ubezpieczony L. S. (1) wskazał, iż wynagrodzenie w I półroczu 1978 roku było stałe i wynosiło: zasadnicze – 4.300,00 dodatek funkcyjny – 1.600,00 deputat – 116,00. Ogółem 6.016,00zł. /poz. 4, 5, 9 karty wynagrodzeń/. W miesiącu marcu ubezpieczony miał 8 dni zwolnienia lekarskiego. Kwota wynagrodzenia za w/w zwolnienie 1.146,00zł /poz. 2 karty wynagrodzeń/. Kwotę wynagrodzenia zasadniczego 4.300,00 pomniejszono o kwotę zwolnienia, czyli 1.146,00zł. To dało kwotę 3.154,00zł. Sumując te kwoty 1.146,00 + 3.154,00 = 4.300,00zł. Jest jasne i przejrzyste zdaniem L. S. (1), że wynagrodzenie zasadnicze było stałe i wynosiło 4.300,00zł.

Apelujący wskazywał, iż w miesiącu czerwcu miał 3 dni zwolnienia lekarskiego. Kwota wynagrodzenia za w/w zwolnienie 430,00zł. /poz. 2 karty wynagrodzeń/. Kwotę wynagrodzenia zasadniczego 4.300,00zł., pomniejszono o kwotę zwolnienia, czyli 430,00zł. To dało kwotę 3.870,00zł. Sumując te kwoty 430,00 + 3.870,00 = 4.300,00zł. Dopiero od sierpnia 1979 roku wynagrodzenie zasadnicze wynosiło 4.600,00zł.

Ubezpieczony w apelacji podkreślił, iż nie zgadza się również ze stanowiskiem Sądu Okręgowego i stwierdzeniem: „Po drugie wątpliwości budzi okoliczność, że wszystkie karty wynagrodzeń zawierają dane z 12 miesięcy danego roku za wyjątkiem karty z 1978r., która dotyczy jedynie 6 miesięcy.”. Sąd Okręgowy w ocenie skarżącego nie zwrócił uwagi, że brak jest też kart płac za cały rok 1975. / pismo Archiwum Państwowego w O. z dnia 2014r.07.03, znak (...). Karty płac za 1974 rok odnaleziono dopiero w 2013 roku. /pismo Archiwum Państwowego w O. z dnia 2013.06.19 znak (...)/. Ubezpieczony wskazał, iż podejmował starania o dokumenty płacowe byłego (...) Przedsiębiorstwa (...) od 2002 roku. (...) sp. z o.o. W. (...) Ldz.(...). Apelujący podkreślił, iż dołożył wszelkich starań, aby potwierdzić zatrudnienie i zarobki z lat 1974-1991.

W ocenie apelującego „insynuacja” Sądu I instancji, co do jego uczciwości jest nie do przyjęcia. Ubezpieczony L. S. (1) stwierdzał, iż pracuje od 15 roku życia /03 X 1963 w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w O. - jako uczeń mechanik samochodowy/. Ubezpieczony podsumował, iż domaga się tylko tych pieniędzy, na które pracował w tym kraju przez 50 lat.

Zarządzeniem z dnia 15 stycznia 2015 roku SO w Elblągu zobowiązał ubezpieczonego L. S. (1) m.in. do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia.

Dnia 06 lutego 2015 roku ubezpieczony w odpowiedzi na zobowiązanie Sądu Okręgowego, przedstawił wyliczenie, z którego wynikało, iż wartość przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie wynosi 305,76 złotych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie Sąd Apelacyjny stwierdza, iż jako instancja odwoławcza nie jest związany zawartymi w apelacji zarzutami dotyczącymi naruszenia przepisów prawa materialnego i powinien wziąć pod uwagę (w granicach zaskarżenia) wszelkie stwierdzone uchybienia materialnoprawne – i to niezależnie od tego, czy zostały one podniesione w apelacji, czy też nie; Sąd drugiej instancji jest natomiast związany zarzutami dotyczącymi naruszenia przepisów prawa procesowego – z tym, że w granicach zaskarżenia bierze pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania (vide uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008r., sygn. akt: III CZP 49/07, OSNC z 2008r., nr 6, poz. 55 (LEX nr 341125); por. również wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 03 sierpnia 2006r., sygn. akt: IV CSK 101/06, LEX nr 195416; z dnia 11 stycznia 2007r., sygn. akt: II CSK 392/06, OSP z 2009r., nr 5, poz. 55, LEX nr 276219 (z aprobującą glosą Moniki Wałachowskiej); z dnia 18 maja 2007r., sygn. akt: I CSK 91/07, LEX nr 286761

oraz z dnia 07 kwietnia 2011r., sygn. akt: I UK 357/10, LEX nr 863946). Powyższa okoliczność wynika z faktu, że postępowanie apelacyjne choć jest postępowaniem odwoławczym i kontrolnym, to jednak zachowuje charakter postępowania rozpoznawczego (tzw. system apelacji pełnej). Oznacza to, że sąd drugiej instancji ma pełną swobodę jurysdykcyjną, ograniczoną jedynie granicami zaskarżenia (analogiczne stanowisko w powyższej kwestii zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 lutego 2012r., sygn. akt: IV CSK 290/11; LEX nr 1136006).

Skonstruowany przez apelującego zarzut odwoławczy dotyczył naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez błędne uznanie, iż wynagrodzenie w drugim półroczu 1978 roku, nie mogło zostać ustalone na podstawie karty wynagrodzenia z pierwszego półrocza 1978 roku.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku dostrzegł potrzebę uzupełnienia materiału dowodowego i na rozprawie dnia 11 sierpnia 2015 roku postanowił zwrócić się o akta osobowe ubezpieczonego i jego karty zarobkowe w oryginale za okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. w latach 1974 – 1991 do: Archiwum Państwowego w O. oraz do (...) Spółki z o.o. w (...).

Dnia 19 sierpnia 2015 roku Archiwum Państwowe w O. przesłało akta osobowe nr (...) – dokumentację osobową byłego (...) Przedsiębiorstwa (...) w O.. Ponadto, zarządzeniem z dnia 07 września 2015 roku Sąd Apelacyjny zwrócił się do:

- Sądu Rejonowego w Olsztynie o nadesłanie informacji: co był przedmiotem sprawy o sygn. akt R III C 249/78 i czy ubezpieczony występował w tej sprawie, jeśli tak to w jakim charakterze;
- Centralnego Rejestru Skazanych i Tymczasowo Aresztowanych o nadesłanie informacji: czy ubezpieczony figuruje w rejestrze;
- Prokuratury Rejonowej (...) w O. o nadesłanie informacji: czy ubezpieczony był tymczasowo aresztowany w 1978 roku, jeśli tak – to, od kiedy;
- Prokuratury Rejonowej (...) w O. o nadesłanie informacji: czy ubezpieczony był tymczasowo aresztowany w 1978 roku, jeśli tak – to, od kiedy;

Zarządzeniem z dnia 02 listopada 2015 roku Sąd Apelacyjny zwrócił się do:

- Centralnego Zarządu Służby Więziennej o wskazanie, czy ubezpieczony L. S. (1) był tymczasowo aresztowany w 1978 roku.

Postanowieniem wydanym na rozprawie dnia 22 stycznia 2016 roku Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowił dopuścić dowód z akt osobowych ubezpieczonego i dokumentacji płacowej (k. 114 a.s.), oraz z informacji nadesłanej z Sądu Rejonowego w Olsztynie (k. 125,126 a.s.).

Podkreślenia wymaga, iż w postępowaniu przed organem rentowym nie jest możliwe udowadnianie wysokości wynagrodzenia innymi dowodami niż wymienione w przepisie § 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412). Przepisy regulujące postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym nie mają natomiast zastosowania w postępowaniu sądowym, które regulowane jest przepisami kodeksu postępowania cywilnego, a ewentualne ograniczenia dowodowe mogą wynikać jedynie z przepisów tego Kodeksu.

W toku postępowania odwoławczego, toczącego się według przepisów kodeksu postępowania cywilnego, strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może jednak dopuścić z urzędu dowód niewskazany przez stronę (art. 232 k.p.c.); ponadto nie obowiązują ograniczenia w zakresie środków dowodowych takie, jak w postępowaniu przed organem rentowym.

Sąd Apelacyjny stwierdził, zatem na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zarówno w postępowaniu przed Sądem I instancji, jak i uzupełnionego w postępowaniu odwoławczym, iż wywieziony środek odwoławczy nie był zasadny.

Wobec przeprowadzonych dowodów nie można było ani podważyć skutecznie orzeczenia Sądu I instancji czy też jednoznacznie stwierdzić okoliczności wywodzonych przez ubezpieczonego. Należało, zatem przyjąć, iż twierdzenia ubezpieczonego sprowadzały się do niemerytorycznej polemiki z oceną dokumentacji dokonanej przez Sąd I instancji, i opierały się wyłącznie na niepotwierdzonym dowodami stanowisku L. S. (1).

Sąd odwoławczy oparł swoje stanowisko na ustaleniu, iż w legitymacji ubezpieczeniowej L. S. (1) istnieje luka w zapisach odnoszących się do potwierdzenia ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O., a mianowicie: zatrudnienie ubezpieczonego potwierdzono zapisem z dnia 15 czerwca 1978 roku, a kolejne potwierdzenie nosi datę 31 marca 1979 roku, co istotna jest to jedyny okres z tak długą przerwą w dokonaniu wpisów (k. 13 i k. 14 legitymacji ubezpieczeniowej). Również z przedłożonych kartotek wynagrodzenia ubezpieczonego za okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. wynika, iż ubezpieczony pobrał wynagrodzenie, otrzymał dodatek służbowy oraz deputat za pierwszych 6 miesięcy 1978 roku. Informacja pozyskana z Archiwum Państwowego w O. dnia 03 lipca 2014 roku, mówiła o tym, iż w okresie pracy od lipca do grudnia 1978 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. ubezpieczony nie figurował w dokumentacji płacowej (k. 54 a.s.). Odnosząc się do twierdzenia ubezpieczonego, że brak jest karty jego wynagrodzeń za 1975r., Sąd Apelacyjny wskazuje, iż czym innym jest brak karty za dany rok, a czym innym jest karta wynagrodzeń zawierająca wpisy o wynagrodzeniu tylko za niektóre miesiące danego roku, którego dotyczy. Tak jest ze spornym rokiem 1978, gdzie wpisano zarobki ubezpieczonego jedynie do miesiąca czerwca włącznie, a dodatek za prowadzenie pojazdu ubezpieczony otrzymywał do maja 1978r. Nadto z zapisów na kartach wynagrodzeń za 1978r. i 1979r. nie wynika, aby otrzymał on premię z zysku za drugie półrocze 1978r. Z kart wynagrodzeń wynika, że premie z zysku były wypłacane za poszczególne kwartały. W 1978r. ubezpieczony otrzymał tę premię za I i II kwartał, brak jest zapisów o premii za III kwartał, zaś w karcie za rok 1979 nie ma zapisu o premii za IV kwartał 1978r., są jedynie zapisy o premii za I, II i III kwartał 1979r.

Wskazać też należy, że w aktach osobowych ubezpieczonego znajduje się opinia służbowa z dnia 17 stycznia 1979r., sporządzona na prośbę Sądu Rejonowego w Olsztynie do sprawy R III C 249/78, w której podano m.in. „Nadmieniam się, że w sprawie rodzinne przedsiębiorstwo nie interweniowało. Była natomiast przeprowadzona w dn. 15.IX.78 r. z Ob. inż. L. S. (2) rozmowa przy udziale aktywu związkowego, zgodnie z zaleceniem Prokuratury Rejonowej w Olsztynie pismo nr Ko.482/78 z dn. 5.IX.1978r.”

Sąd Apelacyjny zważył ponadto, iż w kwestionowanym przez ubezpieczonego okresie, toczyło się postępowanie w sprawie rozwodowej L. S. (1) (sygn.. akt R III C 249/78)– jak ustalono za pośrednictwem Sądu Rejonowego w Olsztynie III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, zawieszono postępowanie podjęte dnia 09 czerwca 1978 roku, a w dniu 13 marca 1979 roku zapadło orzeczenie. Z zapisów w karcie rejestracyjnej wynika, iż Sąd Rejonowy zwracał się do Prokuratury Rejonowej o akta dwóch prowadzonych dochodzeń (k. 125 i 126 a.s.).

Powyższe okoliczności tj. brak wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej, brak zapisów w karcie wynagrodzeń o wysokości zarobków za drugie półrocze 1978r., brak premii za to półrocze, fakt, że ubezpieczony nie figuruje w dokumentacji płacowej Przedsiębiorstwa od lipca do grudnia 1978r., oraz toczące się w tym czasie postępowania i problemy rodzinne poddają w wątpliwość świadczenie pracy przez ubezpieczonego w tym okresie spornym. W tym zakresie brak zapisów w świadectwie pracy ubezpieczonego o ewentualnym urlopie bezpłatnym nie może być miarodajny, bowiem w świadectwie nie wskazano żadnych okresów urlopu bezpłatnego, a z karty wynagrodzeń za rok 1976 wynika, że ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego w styczniu, maju i październiku.

Należało także podkreślić, iż na etapie postępowania przed organem rentowym ubezpieczony nie kwestionował określonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwoty wynagrodzenia za rok 1978, która w stosunku do podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy wynosiła 66,99%, w porównaniu do roku 1977 – 111,68% i roku 1979 – 145,11% (k. 43 a.e.). W odwołaniu od decyzji ZUS, ubezpieczony także wskazywał (w punkcie

3.), iż korzystnymi latami pracy są lata: 1974, 1976, 1977, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1987, 1988, 1990, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 (k. 3 a.s.). Dopiero w kolejnym odwołaniu zakwestionował wysokość wynagrodzenia za 1978r. Nie sposób zatem, było przyjąć wynagrodzenia wypłaconego ubezpieczonemu L. S. (1) za 1978 rok, w sposób zaproponowany przez ubezpieczonego, wobec zaoferowanych i przeprowadzonych dowodów.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że nawet gdyby przyjąć, iż ubezpieczony świadczył pracę w drugim półroczu 1978r., ale z braku informacji o wysokości zarobków, zastosować art. 15 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 748), który stanowi, że jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy, to wskaźnik całego roku nie będzie wyższy niż wskaźniki z innych lat przyjętych do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia (WWPW). W okresie od 01 maja 1978r. do 30 kwietnia 1979r. minimalne wynagrodzenie pracownika wynosił bowiem 1.600 zł, a wskaźnik roku (przy minimalnym wynagrodzeniu) wynosił 31,38%, a w przyjętym 20-leciu najniższy wskaźnik wyniósł 91,83% i dotyczył roku 1976.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy zasadnie uznał, że wynagrodzenia ubezpieczonego za drugie półrocze 1978r. nie można ustalić w oparciu o zarobki za pierwsze półrocze tegoż roku.

W myśl art. 386 § 2,3 i 4 k.p.c. w razie stwierdzenia nieważności postępowania sąd drugiej instancji uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania (§ 2). Jeżeli pozew ulega odrzuceniu albo zachodzi podstawa do umorzenia postępowania, sąd drugiej instancji uchyla wyrok oraz odrzuca pozew lub umarza postępowanie (§ 3). Poza wypadkami określonymi w § 2 i 3 sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (§ 4).

W przedmiotowej sprawie Sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy i nie zachodziła potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, a jedynie jego uzupełnienia, co zostało dokonane w postępowaniu apelacyjnym. Tym samym brak było podstaw do uwzględnienia żądania zawartego w apelacji.

Wobec uznania, że zarzuty apelacyjne były bezzasadne oraz mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne – na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu wywiedzionej w niniejszej sprawie przez ubezpieczonego L. S. (1) apelacji.

SSA Bożena Grubba SSA Grażyna Horbulewicz SSO del. Maria Ołtarzewska